El Concorde i les decisions al marge

p.profedeeconomia

Nom i cognoms | Grup | Data

Part A: llig el text i contesta a la llibreta, numerant cada pregunta. Part B: fes els càlculs a la llibreta i deixa'ls escrits; una resposta sense els números del marge no val. Podeu comentar-ho entre vosaltres, però cadascú escriu la seua.

Part A · La fal·làcia del Concorde

preguntes 1 a 6

L'octubre de 1956, el Ministeri d'Abastiment britànic va encarregar a l'enginyer aeronàutic gal·lés **Morien Morgan** que formara un grup d'estudi sobre el transport supersònic. D'aquell comité en va eixir un projecte amb nom propi: **Concorde**, un avió de passatgers capaç de creuar l'Atlàntic en menys de quatre hores.

Com que el Regne Unit sol no podia pagar-ho, el **1962** va firmar un tractat amb **França** per a repartir-se els costos de disseny, desenvolupament i producció. El càlcul inicial era d'uns **150-170 milions de lliures**. El 1973 el desenvolupament ja en portava gastats **1.065 milions**: prop de set vegades més del que s'havia previst.

Quan el **21 de gener de 1976** va fer el primer vol comercial, els dos governs ja sabien una cosa: el projecte **no seria mai rendible**. Ni venent bitllets caríssims es recuperaria el que s'havia gastat. Tot i això, van continuar posant-hi diners any rere any. Es va parlar molt de prestigi, d'orgull nacional i de «no quedar malament» després d'haver invertit tant. L'avió no es va retirar fins al **10 d'abril de 2003**, quan Air France i British Airways van anunciar que deixaven de volar-hi.

El cas és tan conegut que els economistes del comportament li han posat el seu nom: la **fal·làcia del Concorde**, una altra manera d'anomenar el **biaix del cost enfonsat** (o cost irrecuperable). Un cost enfonsat és un pagament o un esforç que **ja no es pot recuperar de cap manera**: la investigació, la publicitat o el lloguer d'un local en són exemples. I no sempre són diners: també pot ser temps, il·lusió o esforç.

Adaptat a partir de dades del projecte Concorde (1956-2003).

1. El 1976, quins diners del projecte ja eren un **cost enfonsat**? Explica què vol dir exactament «no es poden recuperar».
2. Els dos governs sabien que el projecte no seria rendible i, tot i això, hi van continuar invertint. Quin raonament feien? Per què és un **error** des del punt de vista econòmic?
3. Imagina que el 1976 els dos governs hagueren pogut decidir des de zero, com si no s'haguera gastat res, però amb la informació que ja tenien. Haurien començat el projecte? Què et diu la teua resposta sobre com s'hauria d'haver decidit?
4. Quines **dues coses** sí que havien de mirar per a decidir si continuaven o no? Escriu-les amb les teues paraules.
5. El text diu que els costos enfonsats no sempre són diners. Posa un exemple de cost enfonsat de **temps** i un d'**esforç o il·lusió** en la vida d'una persona de la teua edat.
6. Conta una situació teua o de casa en què algú haja continuat amb alguna cosa «perquè ja hi havia posat molt». Què es va decidir? Què hauria decidit algú que ignorara els costos enfonsats?

Part B · Decidir en el marge exercicis 7 a 10

7 Les polseres de la Núria

La Núria fa polseres i les ven a **2 € cadascuna** al mercat del dissabte. Com més en fa en una vesprada, més li costa cada polsera nova: va més cansada i desaprofita més material. Aquest és el seu **cost total** segons les que fa:

POLSERES	1	2	3	4	5	6
Cost total (€)	0,80	1,70	2,80	4,20	6,10	8,60
Cost marginal (€)						

a) Completa la fila del **cost marginal**: quant li costa cada polsera nova.

b) Quant guanya per cada polsera que ven? Fins a quina polsera li convé fer-ne una més? Per què?

c) Comprova-ho pel camí llarg: calcula el benefici total (ingressos − costos) si en fa 4, 5 i 6.

8 Quatre hores i dues assignatures

Al Marc li queden **4 hores** per a repartir entre matemàtiques i anglés. Ha calculat els punts que li pujaria cada nota amb cada hora que hi dedique:

HORA NÚMERO	1	2	3	4
Punts a matemàtiques	3	2	1	0,5
Punts a anglés	2,5	1,5	1	0,5

a) Com ha de repartir les 4 hores per a guanyar el màxim de punts? Explica en quin ordre va triant cada hora.

b) Quants punts guanya en total amb el teu repartiment?

c) Si algú dedica les 4 hores a matemàtiques, quants punts guanya? Per què ix perdent?

d) I si tinguera una cinquena hora, on la posaria?

9 La gelateria a l'hivern

Una gelateria de poble tanca els dilluns de gener. La propietària es planteja obrir-los. Ha fet números:

Ingressos que espera cada dilluns: **180 €** Sou de la dependenta eixe dia: **90 €**
Llum, matèries primeres i neteja: **60 €**
Lloguer del local: **1.200 € al mes**, que paga òbriga o no òbriga · Rètol nou de l'aparador: **700 €**, pagats al desembre

a) Quin és l'**ingrés marginal** d'obrir un dilluns més? I el **cost marginal**? Li convé obrir?

b) Un amic li diu: «No òbrigues: el lloguer et costa 300 € a la setmana i només en trauràs 180.» Per què no té raó?

c) I els 700 € del rètol, entren en la decisió? Com es diu eixe tipus de cost?

d) Escriu la regla amb les teues paraules: quan convé fer una unitat més d'alguna cosa?

10 Tres decisions de dissabte

En cada cas, digues si qui decideix està pensant **en el marge** o li està pesant un **cost enfonsat**, i què hauria de fer:

1. «He pagat 12 € per l'entrada del cine i la pel·lícula és horrorosa, però em quede: no pense tirar els diners.»
2. «Duc dues hores jugant i vaig perdent. Si jugue una partida més, potser ho recupere tot.»
3. «He quedat a les 18 h. Anar-hi caminant em costa 25 minuts i l'autobús, 1,50 € i 8 minuts. Com que vaig just, agafe el bus.»